Kunsill
tal-Unjoni Ewropea

Brussell, 3 ta' Lulju 2026
(OR. en)

11114/26

ECOFIN 904
UEM 308
SOC 433
EMPL 235
COMPET 848
ENV 824
EDUC 290
ENER 446
JAI 884
GENDER 121
JEUN 164
SAN 522
EIB
ECB

NOTA

minn:	Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill
lil:	Kumitat tar-Rappreżentanti Permanenti/Kunsill
Suġġett:	RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUNSILL dwar il-politika ekonomika, soċjali, tal-impjiegi, strutturali u baġitarja tal-Bulgarija

Id-delegazzjonijiet isibu mehmuż l-abbozz ta' Rakkomandazzjoni tal-Kunsill imsemmi hawn fuq, kif rivedut u maqbul minn diversi kumitati tal-Kunsill u ffinalizzat mill-Kumitat Ekonomiku u Finanzjarju, abbażi tal-Proposta tal-Kummissjoni COM(2026) 202 final.

RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUNSILL

dwar il-politika ekonomika, soċjali, tal-impjiegi, strutturali u baġitarja tal-Bulgarija

IL-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidra t-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 121(2) u l-Artikolu 148(4) tiegħu,

Wara li kkunsidra r-Regolament (UE) 2024/1263 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta' April 2024 dwar il-koordinazzjoni effettiva tal-politiki ekonomiċi u dwar is-sorveljanza baġitarja multilaterali u li jħassar ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1466/9799[1], u b'mod partikolari l-Artikolu 3(3) tiegħu,

Wara li kkunsidra r-rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li kkunsidra r-riżoluzzjonijiet tal-Parlament Ewropew,

Wara li kkunsidra l-konklużjonijiet tal-Kunsill Ewropew,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat tal-Impjiegi,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Finanzjarju,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat tal-Protezzjoni Soċjali,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat tal-Politika Ekonomika,

[1] Ir-Regolament (UE) 2024/1263 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta' April 2024 dwar il-koordinazzjoni effettiva tal-politiki ekonomiċi u dwar is-sorveljanza baġitarja multilaterali u li jħassar ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1466/97 (ĠU L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

Billi:

(1) Ir-Regolament (UE) 2024/1263 jispeċifika l-objettivi tal-qafas ta' governanza ekonomika, li għandu l-għan li jippromwovi finanzi pubbliċi sodi u sostenibbli, tkabbir sostenibbli u inklużiv u reżiljenza permezz ta' riformi u investimenti, kif ukoll li jevita defiċits eċċessivi tal-gvern. Ir-Regolament jistipula li l-Kunsill u l-Kummissjoni jwettqu sorveljanza multilaterali fil-kuntest tas-Semestru Ewropew f'konformità mal-objettivi u r-rekwiżiti stipulati fit-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE). Is-Semestru Ewropew jinkludi, b'mod partikolari, il-formulazzjoni u s-sorveljanza tal-implimentazzjoni tar-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż.

(2) Fil-25 ta' Novembru 2025, abbażi tar-Regolament (UE) Nru 1176/2011, il-Kummissjoni adottat ir-Rapport dwar il-Mekkaniżmu ta' Twissija tal-2026, li fih ma identifikatx lill-Bulgarija bħala wieħed mill-Istati Membri li għalih ikun meħtieġ rieżami fil-fond. Il-Kummissjoni adottat ukoll rakkomandazzjoni għal rakkomandazzjoni tal-Kunsill dwar il-politika ekonomika taż-żona tal-euro, rakkomandazzjoni għal rakkomandazzjoni tal-Kunsill dwar il-kapital uman fl-Unjoni Ewropea, u proposta għar-Rapport Konġunt dwar l-Impjiegi tal-2026, li tanalizza l-implimentazzjoni tal-Linji Gwida dwar l-Impjiegi u l-prinċipji tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali. Il-Kunsill adotta r-Rakkomandazzjoni dwar il-politika ekonomika taż-żona tal-euro[2] fil-21 ta' April 2026 u r-Rapport Konġunt dwar l-Impjiegi, kif ukoll ir-Rakkomandazzjoni dwar il-kapital uman fid-9 ta' Marzu 2026.

(3) Fid-29 ta' Jannar 2025, il-Kummissjoni ppubblikat il-Boxxla għall-Kompetittività, qafas strateġiku li għandu l-għan li jagħti spinta lill-kompetittività globali tal-UE matul il-ħames snin li ġejjin. Din tidentifika t-tliet imperattivi trasformattivi tal-innovazzjoni, id-dekarbonizzazzjoni u l-kompetittività, u s-sigurtà bħala pilastri kritiċi għat-tkabbir ekonomiku sostenibbli. Minn mindu ġiet ippubblikata, il-Boxxla għall-Kompetittività informat il-ħidma tas-Semestru Ewropew, li jiżgura li l-politiki ekonomiċi tal-Istati Membri jkunu konsistenti mal-objettivi strateġiċi tal-UE, u li jinħoloq approċċ unifikat għall-governanza ekonomika li jrawwem it-tkabbir sostenibbli, l-innovazzjoni u r-reżiljenza madwar l-Unjoni.

---

[2] ĠU C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(4) Fl-2026, is-Semestru Ewropew għall-koordinazzjoni tal-politika ekonomika jkompli jiżviluppa flimkien mal-istadju finali tal-implimentazzjoni tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza (RRF)[3]. Il-pjanijiet għall-irkupru u r-reżiljenza (RRPs), flimkien mal-finanzjament tal-politika ta' koeżjoni, kienu essenzjali għat-twettiq tal-prijoritajiet ta' politika taħt is-Semestru Ewropew, peress li l-pjanijiet kienu meħtieġa biex jiġu indirizzati b'mod effettiv l-isfidi kollha jew subsett sinifikanti ta' sfidi identifikati fir-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż rilevanti maħruġa f'ċikli reċenti, u l-programmi ffinanzjati mill-politika ta' koeżjoni Ewropea kienu meħtieġa jqisu r-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż. Hekk kif l-RRF toqrob lejn tmiem il-ħajja tagħha, jibqa' essenzjali li jiġu sostnuti u żviluppati r-riformi u l-investimenti appoġġati u implimentati taħt l-RRF, b'mod partikolari dawk li jikkontribwixxu biex jiġu indirizzati l-isfidi identifikati fir-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż.

(5) Fit-3 ta' Ġunju 2026, il-Kummissjoni ppubblikat ir-rapport tal-pajjiż tal-2026 għall-Bulgarija. Dan evalwa l-progress tal-Bulgarija fl-indirizzar tar-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż tal-2025 u qies l-implimentazzjoni tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza mill-Bulgarija. Abbażi ta' dik l-evalwazzjoni, ir-rapport tal-pajjiż identifika l-aktar sfidi urġenti li qed tiffaċċa l-Bulgarija. Evalwa wkoll il-progress tal-Bulgarija fl-implimentazzjoni tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali u fil-kisba tal-miri ewlenin tal-Unjoni dwar l-impjiegi, il-ħiliet u t-tnaqqis tal-faqar u tal-esklużjoni soċjali, kif ukoll il-progress biex jinkisbu l-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli tan-Nazzjonijiet Uniti.

[3] Ir-Regolament (UE) 2021/241 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Frar 2021 li jistabbilixxi l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza (ĠU L 57, 18.2.2021, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

(6) Fl-20 ta' Ġunju 2025, il-Kunsill, fuq il-valutazzjoni u r-rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni, adotta Rakkomandazzjoni li tapprova l-pjan fiskali-strutturali nazzjonali fuq terminu medju tal-Bulgarija[4]. Il-pjan ikopri l-perjodu mill-2025 sal-2028 u jippreżenta aġġustament fiskali mifrux fuq erba' snin. Il-Kunsill irrakkomanda r-rati massimi ta' tkabbir li ġejjin tan-nefqa netta: 6,2 % fl-2025, 4,9 % fl-2026, 4,4 % fl-2027, u 4,0 % fl-2028, li jikkorrispondu għar-rati ta' tkabbir kumulattiv massimi kkalkulati b'referenza għas-sena bażi tal-2024 ta' 6,2 % fl-2025, 11,4 % fl-2026, 16,3 % fl-2027 u 21 % fl-2028.

(7) Il-gwerra ta' aggressjoni tar-Russja kontra l-Ukrajna u r-riperkussjonijiet tagħha jikkostitwixxu sfida eżistenzjali għall-Unjoni Ewropea. Il-Kummissjoni stiednet lill-Istati Membri jitolbu l-attivazzjoni tal-klawżola liberatorja nazzjonali tal-Patt ta' Stabbiltà u Tkabbir b'mod koordinat biex jappoġġaw l-isforzi tal-UE biex tikseb żieda rapida u sinifikanti fl-infiq fid-difiża[5] u din il-proposta ntlaqgħet mill-Kunsill Ewropew tas-6 ta' Marzu 2025. Wara t-talba tal-Bulgarija, fit-8 ta' Lulju 2025 il-Kunsill, fuq rakkomandazzjoni mill-Kummissjoni, adotta Rakkomandazzjoni li tippermetti lill-Bulgarija tiddevja mir-rati massimi ta' tkabbir rakkomandati tan-nefqa netta[6]. Il-perjodu meta l-klawżola liberatorja nazzjonali tiġi attivata (2025-2028) jippermetti lill-Bulgarija tipprijoritizza mill-ġdid in-nefqa tal-gvern jew iżżid id-dħul tal-gvern sabiex in-nefqa ogħla dejjiema fid-difiża ma tipperikolax is-sostenibbiltà fiskali fit-terminu medju.

---

4 Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tal-20 ta' Ġunju 2025 li tapprova l-pjan fiskali-strutturali nazzjonali fuq terminu medju tal-Bulgarija (ĠU C, C/2025/3700, 20 ta' Awwissu 2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3700/oj).

5 Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni, "Nakkomodaw żieda fin-nefqa fid-difiża fil-Patt ta' Stabbiltà u Tkabbir", Brussell, 19 ta' Marzu 2025, C(2025) 2000 final.

6 Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tat-8 ta' Lulju 2025 Li tippermetti lill-Bulgarija tiddevja mir-rati massimi ta' tkabbir tan-nefqa netta kif stabbiliti mill-Kunsill skont ir-Regolament (UE) 2024/1263 (Attivazzjoni tal-klawżola liberatorja nazzjonali), (ĠU C, C/2025/3961, 20 ta' Awwissu 2025, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2025/3961/oj).

(8) Fit-30 ta' April, il-Bulgarija ppreżentat ir-Rapport ta' Progress Annwali tagħha tal-2026[7] dwar l-aderenza mar-rati massimi ta' tkabbir tan-nefqa netta rakkomandati u l-implimentazzjoni ta' riformi u investimenti li jirrispondu għall-isfidi ewlenin identifikati fir-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż tas-Semestru Ewropew. Madankollu, ma ġiet ipprovduta l-ebda data fiskali għall-2026. Ir-Rapport ta' Progress Annwali jirrifletti wkoll ir-rappurtar biannwali tal-Bulgarija dwar il-progress li sar fl-implimentazzjoni tal-pjan tagħha għall-irkupru u r-reżiljenza f'konformità mal-Artikolu 27 tar-Regolament (UE) 2021/241.

(9) It-tkabbir tal-PDG reali fl-2025 kien ta' 3,1 % u l-inflazzjoni tal-HICP kienet ta' 3,5 %. It-Tbassir tar-Rebbiegħa 2026 tal-Kummissjoni jipprojetta li l-PDG reali jikber bi 2,5 % fl-2026 u 2,2 % fl-2027, u l-inflazzjoni tal-HICP ser tkun ta' 4,2 % fl-2026 u 2,6 % fl-2027.

(10) Fuq il-bażi tad-data pprovduta mill-Eurostat[8], id-defiċit tal-gvern estiż tal-Bulgarija naqas minn 3 % tal-PDG fl-2024 għal 3,5 % tal-PDG fl-2025. Iż-żieda fid-defiċit fl-2025 tirrifletti prinċipalment l-impatt konġunt taż-żidiet fis-salarji tas-settur pubbliku, partikolarment fl-oqsma tad-difiża u s-sigurtà, u taż-żidiet fl-infiq soċjali, inkluż l-indiċjar awtomatiku tal-pensjonijiet, u taż-żieda fl-investiment pubbliku ffinanzjat nazzjonalment, fl-infiq fl-interessi u għotjiet ta' investiment fil-Bulgarian Energy Holding. Abbażi ta' miżuri ta' politika magħrufa sad-data limitu tat-tbassir, it-Tbassir tar-Rebbiegħa 2026 tal-Kummissjoni jipprojetta defiċit ta' 4,1 % tal-PDG fl-2026 u 4,3 % tal-PDG fl-2027. Iż-żidiet fl-2026 u fl-2027 jirriflettu prinċipalment iż-żidiet strutturali kontinwi fil-pagi u l-benefiċċji soċjali tas-settur pubbliku fin-nuqqas ta' miżuri ta' kumpens.

[7] Ir-Rapporti ta' Progress Annwali 2026 huma disponibbli hawn: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

[8] Il-Eurostat-Indikaturi tal-Euro, 22 ta' April 2026.

(11) Fuq il-bażi tal-istimi tal-Kummissjoni, il-pożizzjoni fiskali[9], li tinkludi n-nefqa ffinanzjata kemm nazzjonalment kif ukoll mill-UE, kienet restrittiva, b'2,3 % tal-PDG, fl-2025. Hija pprojettata li tkun espansjonarja, b'1,0 % tal-PDG, fl-2026, u restrittiva, b'1,6 % tal-PDG, fl-2027.

(12) Abbażi tad-data pprovduta mill-Eurostat , id-dejn tal-gvern estiż tal-Bulgarija żdied minn 23,8 % tal-PDG fi tmiem l-2024 għal 29,9 % tal-PDG fi tmiem l-2025. Iż-żieda fil-proporzjon tad-dejn fl-2025 tirrifletti prinċipalment l-injezzjonijiet ta' kapital fil-Bulgarian Energy Holding u fil-Bank Bulgaru għall-Iżvilupp. Abbażi ta' miżuri ta' politika magħrufa fid-data limitu tat-tbassir, it-Tbassir tar-Rebbiegħa 2026 tal-Kummissjoni jipprojetta li l-proporzjon tad-dejn għall-PDG jiżdied għal 32,3 % sa tmiem l-2026 u li jkompli jiżdied għal 35,5 % sa tmiem l-2027.

(13) Abbażi tad-data tal-Eurostat[10], in-nefqa totali fid-difiża tal-gvern estiż fil-Bulgarija ammontat għal 1,9 % tal-PDG fl-2025. Skont it-Tbassir tar-Rebbiegħa 2026 tal-Kummissjoni, hija projettata fl-istess livell fl-2026. Dan jikkorrispondi għal żieda ta' 0,6 punti perċentwali tal-PDG meta mqabbel mas-sena ta' referenza tal-2024[11].

---

9 Il-pożizzjoni fiskali hija definita bħala kejl tal-bidla annwali fil-pożizzjoni baġitarja sottostanti tal-gvern estiż. Għandha l-għan li tivvaluta l-impuls ekonomiku li jirriżulta mill-politiki fiskali, kemm dawk li huma ffinanzjati fil-livell nazzjonali kif ukoll dawk li huma ffinanzjati mill-baġit tal-UE. Il-pożizzjoni fiskali titkejjel bħala d-differenza bejn (i) it-tkabbir potenzjali fuq perjodu medju ta' żmien u (ii) l-bidla fin-nefqa primarja netta mill-miżuri diskrezzjonali tad-dħul u inkluża n-nefqa ffinanzjata minn appoġġ (għotjiet) mhux ripagabbli mill-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza u minn fondi oħra tal-Unjoni.

10 Il-Eurostat, in-nefqa tal-gvern skont il-klassifikazzjoni tal-funzjonijiet tal-gvern (COFOG).

11 Id-definizzjoni tal-infiq fid-difiża tan-NATO hija differenti mid-definizzjoni tad-difiża tal-COFOG. Barra minn hekk, jista' jkun hemm differenzi minħabba ż-żmien tar-reġistrazzjoni tan-nefqa, b'mod partikolari t-tagħmir militari, peress li r-rappurtar tan-NATO ma jsegwix ir-regoli tal-kontijiet nazzjonali għaż-żmien tar-reġistrazzjoni.

(14) L-Unjoni tkompli tiffaċċa riskji ta' interruzzjonijiet fil-provvista tal-enerġija u volatilità għolja tal-prezzijiet, aggravati minn tensjonijiet ġeopolitiċi li jaffettwaw is-swieq globali taż-żejt u tal-gass. L-esperjenza mill-kriżi tal-enerġija tal-2022–2023 uriet li miżuri wiesgħa u mhux immirati jinvolvu kostijiet fiskali kbar u huma soċjalment u ekonomikament ineffiċjenti. Minn mindu faqqgħet il-gwerra fil-Lvant Nofsani fi Frar 2026, il-Bulgarija ma adottatx miżuri ġodda ta' politika fiskali biex ittaffi l-impatt tal-prezzijiet għoljin tal-enerġija fuq l-unitajiet domestiċi u d-ditti[12]. Dawn huma għajnuna mmirata ta' kull xahar għal gruppi b'introjtu baxx sa Ġunju 2026 u sussidji mmirati għat-trasportaturi tal-passiġġieri li jipprovdu servizzi ta' insedjamenti żgħar għall-2026. Skont it-Tbassir tar-Rebbiegħa 2026 tal-Kummissjoni, il-kost fiskali ta' dawn il-miżuri huwa pprojettat li jammonta għal inqas minn 0,1 % tal-PDG fl-2026. Skont l-istimi tal-Kummissjoni, jekk dawn il-miżuri kellhom jibqgħu fis-seħħ sa tmiem l-2026, il-kost fiskali tagħhom jammonta għal 0,1 % tal-PDG fl-2026.

(15) Abbażi tal-kalkoli tal-Kummissjoni, in-nefqa netta fil-Bulgarija kibret bi 12,3 % fl-2025. It-tkabbir fin-nefqa netta fl-2025 huwa ogħla mir-rata massima ta' tkabbir rakkomandata, li tikkorrispondi għal devjazzjoni ta' 2,1 % tal-PDG f'termini annwali. Filwaqt li titqies il-flessibbiltà għal infiq ogħla fid-difiża previst mill-klawżola liberatorja nazzjonali, id-devjazzjoni kumulattiva tan-nefqa netta tibqa' ta' 1,4 % tal-PDG.

(16) Abbażi tal-kalkoli tal-Kummissjoni, in-nefqa netta fil-Bulgarija hija pprojettata li tikber b'5,5 % fl-2026, u bi 18,5 % b'mod kumulattiv matul l-2025 u l-2026. It-tkabbir ipprojettat fin-nefqa netta fl-2026 huwa ogħla mir-rata massima ta' tkabbir rakkomandata, li tikkorrispondi għal devjazzjoni ta' 0,2 % tal-PDG f'termini annwali. Meta jitqiesu l-2025 u l-2026 flimkien, ir-rata ta' tkabbir kumulattiv projettata tan-nefqa netta hija wkoll ogħla mir-rata massima ta' tkabbir rakkomandata, li tikkorrispondi għal devjazzjoni ta' 2,2 % tal-PDG f'termini kumulattivi. Filwaqt li titqies il-flessibbiltà għal infiq ogħla fid-difiża previst mill-klawżola liberatorja nazzjonali, meta jitqiesu l-2025 u l-2026 flimkien, id-devjazzjoni kumulattiva pprojettata tan-nefqa netta tibqa' ta' 1,6 % tal-PDG.

[12] Dan jirrifletti s-sitwazzjoni fid-data limitu tat-Tbassir tar-Rebbiegħa 2026 tal-Kummissjoni (4 ta' Mejju 2026).

(17) Fit-3 ta' Ġunju 2026, il-Kummissjoni adottat rapport skont l-Artikolu 126(3) TFUE[13]. Dak ir-rapport evalwa s-sitwazzjoni tal-Bulgarija fir-rigward tal-kriterju tad-deficit. Fl-2025, id-deficit kien taħt it-3 % tal-PDG meta ammonta għaż-żieda fin-nefqa fid-difiża mill-2024 skont il-klawżola liberatorja nazzjonali għad-difiża. Abbażi tat-Tbassir tar-Rebbiegħa 2026 tal-Kummissjoni, id-deficit huwa pprojettat li jaqbeż il-valur referenzjarju ta' 3 % tal-PDG fl-2026 anke wara li titqies iż-żieda fin-nefqa fid-difiża mill-2024. Ir-rapport ikkonkluda li, filwaqt li jitqiesu l-fatturi rilevanti kollha kif xieraq, il-kriterju tad-deficit ma ġiex sodisfatt mill-Bulgarija. Fid-dawl ta' dan u wara li kkunsidrat l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Finanzjarju kif stabbilit skont l-Artikolu 126(4) TFUE, il-Kummissjoni pproponiet li tiftaħ proċedura ta' deficit eċċessiv billi rrakkomandat lill-Kunsill jadotta Deċiżjoni skont l-Artikolu 126(6) TFUE li tistabbilixxi l-eżistenza ta' deficit eċċessiv minħabba nuqqas ta' konformità mal-kriterju tad-deficit fl-2026. Fi [DATA], il-Kunsill adotta tali Deċiżjoni għall-Bulgarija[14], flimkien ma' Rakkomandazzjoni[15] skont l-Artikolu 126(7) TFUE bil-ħsieb li tintemm is-sitwazzjoni ta' deficit eċċessiv.

---

13 Ir-Rapport tal-Kummissjoni, imħejji f'konformità mal-Artikolu 126(3) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, 3.6.2026, COM(2026) 302 final.

14 Id-Deċiżjoni tal-Kunsill (UE) 2026/[ĠU: jekk jogħġbok daħħal] ta' [DATA] dwar l-eżistenza ta' deficit eċċessiv fil-Bulgarija (ĠU [jekk jogħġbok daħħal ir-referenzi tal-ĠU rilevanti]).

15 Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill bl-għan li tintemm is-sitwazzjoni ta' deficit eċċessiv fil-Bulgarija, adottata fi [DATA]. Id-dokumenti kollha relatati mal-proċedura tad-deficit eċċessiv tal-Bulgarija jinsabu hawn: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Bulgaria_en.

(18) Il-Bulgarija qed tiffaċċa sfida doppja li tissalvagwarda s-sostenibbiltà tal-finanzi pubbliċi tagħha filwaqt li ttejjeb il-ġustizzja u l-effettività tas-sistema tat-taxxa tagħha. Waħda mill-karatteristiċi ewlenin tas-sistema hija r-rata fissa tat-taxxa fuq l-introjtu ta' 10 %, applikata mingħajr allowance ħielsa mit-taxxa flimkien mal-kontribuzzjonijiet tas-sigurtà soċjali limitati, li flimkien iwasslu għal distribuzzjoni rigressiva tal-piż tat-taxxa b'tali mod li dawk b'introjtu għoli jiffaċċaw porzjon ta' taxxa kemxejn aktar baxx minn dawk b'introjtu baxx. F'dawn l-aħħar snin, in-nefqa pubblika żdiedet, b'mod partikolari fl-oqsma tal-pensjonijiet u l-pagi tas-settur pubbliku. Dawn iż-żidiet spiss ġew iffinanzjati permezz ta' miżuri għal żmien qasir jew ad hoc aktar milli miżuri strutturali stabbli. Dan naqqas il-prevedibbiltà tal-politika fiskali u żied ir-riskji fiskali, speċjalment hekk kif qed jitfaċċaw aktar pressjonijiet ta' nfiq strutturali. Meta wieħed iħares 'il quddiem, l-iżviluppi demografiċi huma mistennija li jkollhom rwol ewlieni. It-tixjiħ tal-popolazzjoni ser ipoġġi pressjoni sostnuta fuq l-infiq soċjali, b'mod partikolari fuq il-pensjonijiet u l-kura tas-saħħa, li barra minn hekk jiffaċċaw sfidi ta' adegwatezza. Fl-istess ħin, nefqa addizzjonali relatata mat-tisħiħ tal-kapaċitajiet tad-difiża nazzjonali u kollettivi x'aktarx li żżid aktar pressjoni fuq il-finanzi pubbliċi. Fin-nuqqas ta' aġġustamenti ta' politika, dawn il-fatturi ser jagħmluha aktar diffiċli biex tinżamm id-dixxiplina fiskali. Il-Bulgarija qed tiffaċċa wkoll sfidi strutturali persistenti fuq in-naħa tad-dħul. Id-dħul mit-taxxa, bħala sehem mill-PDG, għadu ferm taħt il-medja tal-UE, u dan jillimita l-kapaċità tal-pajjiż li jiffinanzja s-servizzi pubbliċi u l-investiment. Il-ġbir tad-dħul ikompli jiddgħajjef minn livelli għoljin ta' arretrati tat-taxxa. Barra minn hekk, il-Bulgarija għandha waħda mill-akbar ekonomiji sotterranji stmati fl-Unjoni Ewropea, li ddgħajjef il-konformità mar-regoli tat-taxxa u tillimita l-kapaċità tad-dħul tagħha.

(19) L-involviment sistematiku, sinifikattiv u f'waqtu tal-awtoritajiet lokali u reġjonali, is-sħab soċjali, is-soċjetà ċivili u partijiet ikkonċernati rilevanti oħra għadu essenzjali sabiex tiġi żgurata sjieda wiesgħa għall-implimentazzjoni b'suċċess tal-istrumenti ta' finanzjament tal-Unjoni, kif ukoll fil-kuntest tas-Semestru Ewropew.

(20) Fil-Bulgarija, l-implimentazzjoni tal-programmi ta' politika ta' koeżjoni, li jinkludu appoġġ mill-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali (FEŻR), il-Fond għal Tranżizzjoni Ġusta (JTF), il-Fond Soċjali Ewropew Plus (FSE+) u l-Fond ta' Koeżjoni (FK), miexja tajjeb, speċjalment f'termini tal-għażla tal-proġetti. Huwa importanti li jiżdiedu l-isforzi biex tiġi żgurata implimentazzjoni rapida tal-proġetti magħżula, filwaqt li jiġi massimizzat l-impatt tagħhom fil-prattika. Fl-istess ħin, il-Bulgarija teħtieġ li tħaffef l-implimentazzjoni tal-Fond għal Tranżizzjoni Ġusta (JTF) peress li r-riżorsi huma dovuti għall-iżborż sa tmiem l-2026. Huwa essenzjali li jiġi żgurat li l-investimenti l-ġodda identifikati mill-Bulgarija fir-rieżami ta' nofs it-terminu tagħha tal-fondi tal-politika ta' koeżjoni, partikolarment dawk marbuta mal-ħames prijoritajiet identifikati fir-Regolament dwar ir-Rieżami ta' Nofs it-Terminu[16], jintużaw malajr u b'mod effettiv.

(21) Ir-reġjuni tal-fruntiera tal-Lvant tal-Bulgarija qed jiffaċċaw sfidi addizzjonali li jxekklu l-prospetti tagħhom għall-iżvilupp ekonomiku u soċjali peress li l-isfidi strutturali eżistenti huma aggravati. L-impatt mill-gwerra ta' aggressjoni tar-Russja kontra l-Ukrajna jżid il-pressjonijiet tas-sigurtà, ifixkel l-attivitajiet ekonomiċi transfruntieri u jnaqqas l-attraenza tal-investiment.

(22) Il-Bulgarija qed tiffaċċa diversi sfidi relatati mal-funzjonament u l-kapaċità tal-amministrazzjoni pubblika u l-governanza sottonazzjonali, id-diġitalizzazzjoni tas-servizzi pubbliċi, il-qafas tal-ġustizzja u kontra l-korruzzjoni, l-akkwist pubbliku u l-kwalità regolatorja, il-livell ta' riċerka u innovazzjoni, id-dekarbonizzazzjoni tas-sistema tal-enerġija u l-industrija, il-faqar enerġetiku, it-trasport u l-konnettività, ir-reżiljenza għat-tibdil fil-klima, in-nuqqas ta' ħaddiema u ħiliet, l-inklużjoni soċjali u l-kura tas-saħħa.

---

16 Ir-Regolament (UE) 2025/1914 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Settembru 2025 li jemenda r-Regolamenti (UE) 2021/1058 u (UE) 2021/1056 fir-rigward ta' miżuri speċifiċi sabiex jiġu indirizzati sfidi strateġiċi fil-kuntest tar-rieżami ta' nofs it-terminu.

(23) L-amministrazzjoni pubblika għadha qed tiffaċċa restrizzjonijiet tal-kapaċità, speċjalment fil-livell sottonazzjonali, u jidher li huma meħtieġa aktar sforzi biex jintlaħqu l-aspettattivi taċ-ċittadini u tan-negozji. Il-Bulgarija għandha l-aktar sehem baxx ta' impjegati taċ-ċivil li jipparteċipaw fit-tagħlim għall-adulti, li jfixkel l-iżvilupp tal-ħiliet kemm fil-livell nazzjonali kif ukoll f'dak sottonazzjonali. Barra minn hekk, il-muniċipalitajiet jiltaqgħu ma' diffikultajiet persistenti biex jattiraw u jżommu esperti kwalifikati biex jimplimentaw inizjattivi u proġetti ffinanzjati mill-UE, li joħloq sfidi fil-ġestjoni tal-fondi tal-UE. Il-frammentazzjoni tal-proċessi ta' governanza u ppjanar fil-livell sottonazzjonali toħloq restrizzjonijiet addizzjonali għall-ġestjoni effettiva tal-proġetti ffinanzjati mill-UE, kif ukoll għall-allinjament tal-prijoritajiet fi ħdan strateġija territorjali usa'. Saru disponibbli aktar servizzi pubbliċi diġitali u dawn jintużaw b'mod regolari min-negozji u miċ-ċittadini, iżda l-opportunitajiet offruti mill-infrastruttura tal-gvern diġitali ma ntużawx bis-sħiħ minħabba kumplessità amministrattiva għolja u faċilità tal-użu baxxa. Biex jiġu rrimedjati dawn in-nuqqasijiet, il-prijoritajiet ewlenin li fadal huma l-iżgurar tal-interoperabbiltà fil-livelli kollha tal-gvern, is-simplifikazzjoni u d-diġitalizzazzjoni tal-flussi tax-xogħol interni, u l-espansjoni tal-forniment ta' servizzi pubbliċi online minn tarf sa tarf. Għaddejjin sforzi biex tiġi ssimplifikata r-regolamentazzjoni, jittejbu l-għodod regolatorji u jitnaqqas il-piż amministrattiv, iżda l-impatt tagħhom għadu ma tax riżultati tanġibbli. L-ostakli regolatorji u amministrattivi għas-suq uniku jaffettwaw il-kummerċ tal-merkanzija fiż-Żona Ekonomika Ewropea (inklużi l-ktajjen loġistiċi transfruntiera), kif ukoll il-forniment ta' servizzi professjonali, u l-istabbiliment tan-negozju.

(24) It-tisħiħ tal-prosekuzzjoni tal-korruzzjoni jibqa' kruċjali biex jinżamm ambjent ekonomiku stabbli u prevedibbli bbażat fuq l-istat tad-dritt. Il-Bulgarija għadha ma stabbilietx rekord robust fl-investigazzjoni u l-prosekuzzjoni tal-korruzzjoni, b'mod partikolari f'każijiet ta' korruzzjoni ta' livell għoli. Il-qafas legali li jirregola kummissjoni kontra l-korruzzjoni, introdott fl-2023, ma żgurax l-indipendenza politika tal-korp, u tħassar fl-2026 qabel ma seta' jinħatar il-maniġment il-ġdid tal-kummissjoni kontra l-korruzzjoni. Il-Bulgarija ħadet xi passi fir-rigward ta' qafas rivedut kontra l-korruzzjoni, bl-adozzjoni ta' Liġi ġdida dwar il-ġlieda kontra l-korruzzjoni fost persuni li għandhom kariga pubblika. Barra minn hekk, l-indipendenza u l-funzjonament effettiv tal-Kunsill Superjuri tal-Maġistratura, bħala l-korp ta' awtogovernanza tal-ġudikatura, huma essenzjali għall-funzjonament tajjeb kemm tal-qrati kif ukoll tal-uffiċċju tal-prosekutur, b'mod partikolari f'każijiet ta' korruzzjoni ta' livell għoli. Il-Kunsill Superjuri tal-Maġistratura ilu jopera b'mandat skadut mill-2022, li għandu impatt negattiv fuq il-leġittimità tiegħu u jżommu milli jeżerċita xi wħud mill-funzjonijiet tiegħu, bħall-ħatra ta' Prosekutur Ġenerali ġdid. Minħabba r-rwol ewlieni tal-uffiċċju tal-prosekutur fit-twettiq ta' investigazzjonijiet kriminali, l-indirizzar tan-nuqqasijiet relatati mal-funzjonament tal-Kunsill Superjuri tal-Maġistratura jista' jkompli jappoġġa l-isforzi kontra l-korruzzjoni fil-pajjiż.

(25) Il-governanza strutturali u d-dgħufijiet fl-implimentazzjoni fl-akkwist pubbliku jkomplu jillimitaw il-kompetittività. Iż-żieda fl-ishma ta' lottijiet mogħtija direttament u proċeduri b'offerent wieħed, kif ukoll għadd sinifikanti ta' kuntratti li ma rnexxewx jew li ġew ikkanċellati, jiskoraġġixxu l-parteċipazzjoni u jdgħajfu l-fiduċja u l-perċezzjoni tal-ġustizzja min-negozji. Filwaqt li ġie implimentat xi titjib proċedurali taħt il-Pjan għall-Irkupru u r-Reżiljenza, huma meħtieġa rieżami ulterjuri tal-istruttura ta' governanza, it-tisħiħ tas-salvagwardji u l-kooperazzjoni bejn il-korpi tal-akkwist pubbliku, u żieda fil-kapaċità u l-għarfien espert tal-aġenziji rilevanti biex jiġu indirizzati l-isfidi strutturali. Il-Bulgarija ħadet xi passi biex iġġedded il-mandati ta' ċerti awtoritajiet regolatorji, iżda t-tħassib dwar l-indipendenza tagħhom għadu ma ġiex indirizzat. Restrizzjonijiet fuq ir-riżorsi u influwenza politika mhux xierqa jfixklu l-kwalità tal-output regolatorju tagħhom. Għad hemm salvagwardji insuffiċjenti għall-indipendenza tal-korpi regolatorji mill-parteċipanti fis-suq, b'mod partikolari f'setturi bħall-enerġija, fejn l-intrapriżi tal-Istat għandhom influwenza sinifikanti. Fir-rigward tal-ġustizzja, għad hemm tħassib dwar il-funzjonament tal-Ispettorat għall-Kunsill Superjuri tal-Maġistratura u r-riskju ta' influwenza politika, peress li l-mandat tiegħu skada fl-2020 mingħajr tiġdid.

(26) Is-sistema tar-riċerka u l-innovazzjoni tal-Bulgarija għadha qed tiffaċċa sfidi sinifikanti, b'investiment pubbliku u privat baxx fir-R&Ż ferm taħt il-medji tal-UE, u xenarju istituzzjonali frammentat li jillimita l-effettività, kif deskritt fir-rapport tal-faċilità ta' appoġġ għall-politika. Minkejja l-progress fil-qafas ta' governanza, inkluż permezz tal-adozzjoni tal-Liġi dwar ir-Riċerka u l-Innovazzjoni u l-istabbiliment tal-Kunsill tal-Innovazzjoni u r-Riċerka, għadha meħtieġa implimentazzjoni konsistenti u ċara. Barra minn hekk, il-mandati istituzzjonali għall-organizzazzjonijiet tar-riċerka u l-istituzzjonijiet tal-edukazzjoni għolja għadhom mhux ċari, u l-attivitajiet tar-riċerka huma kkonċentrati żżejjed fir-reġjun kapitali, u dan jaggrava d-disparitajiet reġjonali. Minkejja xi titjib, il-kummerċjalizzazzjoni tal-output tar-riċerka qed tixxekkel minn rabtiet dgħajfa bejn id-dinja akkademika u n-negozju, kif ukoll ekosistema ta' trasferiment tat-teknoloġija inqas żviluppata. Filwaqt li l-fondi tal-politika ta' koeżjoni jappoġġaw ċentru ġdid ta' trasferiment tat-teknoloġija, u t-trasformazzjoni diġitali tal-SMEs qed titjieb gradwalment, hija meħtieġa żieda fl-investiment pubbliku u privat fir-R&Ż, flimkien ma' mandati istituzzjonali aktar ċari u mekkaniżmi msaħħa ta' kummerċjalizzazzjoni, biex tingħata spinta lill-impatt tal-innovazzjoni.

(27) Il-prezzijiet tal-elettriku bl-ingrossa tal-Bulgarija għadhom fost l-ogħla fl-UE. Filwaqt li sar xi progress fit-tnaqqis tad-dipendenza fuq il-fjuwils fossili fil-ġenerazzjoni tal-elettriku, bis-saħħa tal-eliminazzjoni gradwali tal-ftehimiet dwar ix-xiri tal-enerġija u l-obbligi tas-servizz pubbliku li jappoġġaw direttament l-impjanti tal-enerġija li jaħdmu bil-faħam, is-sistema tal-elettriku fil-Bulgarija tibqa' dipendenti fuq dawn l-impjanti biex tissodisfa d-domanda. L-introduzzjoni sinifikanti tal-kapaċitajiet tal-ġenerazzjoni solari ma kinitx akkumpanjata minn użu ekwivalenti tal-kapaċitajiet eoliċi fuq l-art u lil hinn mill-kosta minkejja l-potenzjal eżistenti fil-Bulgarija. L-użu mistenni ta' kapaċitajiet kbar ta' ħżin tal-batteriji jista', jekk jingħaqad mat-tisħiħ tal-grilji ta' distribuzzjoni li jeħtieġu titjib u kapaċità addizzjonali, jippermetti provvista tal-elettriku aktar flessibbli u dekarbonizzata. It-titjib tal-flessibbiltà tad-domanda jagħmel il-prezzijiet bl-imnut għall-unitajiet domestiċi aktar reattivi għas-sinjali tal-prezzijiet bl-ingrossa u l-iżvilupp ulterjuri ta' kejl intelliġenti. Il-provvista u d-domanda flessibbli huma meħtieġa biex titnaqqas id-dipendenza fuq il-fjuwils fossili u tiġi dekarbonizzata s-sistema tal-elettriku, li jwassal għal prezzijiet tal-elettriku aktar affordabbli b'ġenerazzjoni addizzjonali ta' sorsi ta' enerġija rinnovabbli/b'livell baxx ta' emissjonijiet tal-karbonju u grilji mtejba. Bulgarian Energy Holding, li tinkludi intrapriżi tal-istat Bulgaru fil-ġenerazzjoni kollha b'livell baxx ta' emissjonijiet tal-karbonju (nukleari, idroenerġija); assi tal-fjuwils fossili (impjant tal-enerġija li jaħdem bil-faħam u l-estrazzjoni tal-faħam, kif ukoll assi tal-gass naturali); u l-assi regolati — l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni (TSO), jeħtieġu riforma biex itejbu t-trasparenza tagħhom u jneħħu t-tħassib dwar is-sussidjar reċiproku tal-assi tal-faħam. Din ir-riforma tippermetti li l-assi regolati - b'mod partikolari t-TSO tal-elettriku - jiffokaw fuq in-negozju ewlieni tagħhom u jappoġġaw it-tranżizzjoni lil hinn mill-attivitajiet tal-faħam u għalhekk inaqqsu d-dipendenza fuq il-fjuwils fossili.

(28) Is-sistemi tat-tisħin distrettwali fil-Bulgarija għadhom jiddependu fuq il-gass naturali u fjuwils oħra li jarmu l-gassijiet serra. Filwaqt li sar progress fl-eliminazzjoni gradwali tas-sussidji għall-fjuwils fossili għall-produzzjoni tal-elettriku, is-sussidji diretti lejn it-tisħin distrettwali mingħajr ebda eliminazzjoni gradwali ppjanata qabel l-2030 għadhom ma ġewx indirizzati. Is-sussidji għall-fjuwils fossili li la jindirizzaw il-faqar enerġetiku b'mod immirat u lanqas it-tħassib ġenwin dwar is-sigurtà tal-enerġija, ixekklu l-elettrifikazzjoni, mhumiex essenzjali għall-kompetittività industrijali u jistgħu jitqiesu bħala prijorità ta' eliminazzjoni gradwali. It-tariffi feed-in għall-impjanti tas-sħana u tal-enerġija kkombinati li jfornu lin-networks tat-tisħin distrettwali jtawlu l-vijabbiltà tal-ekonomija tal-ġenerazzjoni tas-sħana bbażata fuq il-fjuwils fossili u jdewmu l-modernizzazzjoni tal-assi tal-ġenerazzjoni u tan-network għal standards ta' effiċjenza għolja. Ir-riforma ta' dawn it-tariffi tillibera spazju fiskali li jista' jiġi dirett mill-ġdid lejn id-dekarbonizzazzjoni tat-tisħin distrettwali u appoġġ immirat għall-unitajiet domestiċi foqra fl-enerġija.

(29) Il-faqar enerġetiku għadu sfida strutturali fil-Bulgarija, xprunat minn nuqqas ta' mekkaniżmi ta' appoġġ immirati lejn dawk l-aktar fil-bżonn, li jħalli s-sehem ta' persuni li ma jistgħux iżommu djarhom sħan b'mod adegwat ferm ogħla mill-medja tal-UE. Filwaqt li l-appoġġ bħalissa huwa ffukat fuq miżuri wiesgħa, bħal prezzijiet tal-elettriku bl-imnut regolati u baxxi b'mod universali u tariffi feed-in għall-impjanti tas-sħana u tal-enerġija kkombinati li jfornu networks tat-tisħin distrettwali, l-assistenza mmirata għadha lura. Dan l-użu ineffiċjenti tar-riżorsi fiskali jħalli lill-unitajiet domestiċi l-aktar vulnerabbli esposti, u jenfasizza l-ħtieġa li jiġi indirizzat il-faqar enerġetiku permezz tat-tfassil ta' miżuri ta' politika adegwati u mmirati.

(30) Minkejja l-progress limitat fit-titjib tal-effiċjenza enerġetika fl-industrija, it-tnaqqis ulterjuri tal-konsum tal-enerġija mill-utenti industrijali għadu kritiku, peress li l-intensità enerġetika tas-settur tal-manifattura tal-Bulgarija għadha fost l-ogħla erbgħa fl-Unjoni. Barra minn hekk, sehem sinifikanti tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra industrijali (45 %, meta mqabbel mal-medja tal-UE ta' 35 %) jirriżulta minn proċessi mhux relatati mal-enerġija, li jenfasizza l-ħtieġa għal miżuri komprensivi ta' dekarbonizzazzjoni lil hinn mill-effiċjenza enerġetika biss. L-aċċellerazzjoni tad-dekarbonizzazzjoni industrijali — b'mod partikolari fis-setturi tal-manifattura b'emissjonijiet għoljin — tikkontribwixxi għat-tisħiħ tal-kompetittività filwaqt li tnaqqas id-dipendenza fuq riżorsi u enerġija b'emissjonijiet għoljin ta' gassijiet serra.

(31) It-trasport għadu fost is-setturi bl-ogħla emissjonijiet ta' gassijiet serra fil-Bulgarija fl-2023, filwaqt li l-użu tal-vetturi elettriċi għadu ferm taħt il-medja tal-UE, b'0,56 % fl-2024. Il-varar tal-infrastruttura tal-iċċarġjar miexi bil-mod, b'inqas minn 15 % tal-infrastruttura tal-iċċarġjar elettriku awtorizzata għall-2030 qed tiġi varata. In-nuqqas ta' infrastruttura tat-trasport pubbliku jwassal għal sfidi ta' konnettività, b'mod partikolari fir-reġjun tat-Tramuntana. Hemm bżonn ta' aktar azzjoni biex jiġu aċċellerati l-investimenti fl-infrastruttura fit-trasport pubbliku, tiġi mmodernizzata l-infrastruttura ferrovjarja, inkluż bl-elettrifikazzjoni tal-ERTMS, u tiġi estiża l-infrastruttura tal-iċċarġjar għall-vetturi elettriċi, filwaqt li jiġu infurzati b'mod effettiv il-miżuri tas-sikurezza fit-toroq u tittejjeb il-konnettività tar-reġjun tat-Tramuntana u bejn il-fruntieri, bit-tlestija tat-TEN-T.

(32) Il-Bulgarija għadha vulnerabbli għar-riskji klimatiċi li qed jiżdiedu (b'mod partikolari l-għargħar, in-nixfiet u t-tnaqqis fil-livelli tal-ilma), li joħolqu sfidi għar-reżiljenza ekonomika u tas-soċjetà tal-pajjiż. It-tibdil fil-klima qed jesponi vulnerabbiltajiet kbar tal-infrastruttura tat-trasport. Il-kwalità tal-infrastruttura tal-ilma għadha dgħajfa, b'telf għoli ħafna u bil-konformità mat-trattament tal-ilma mormi ferm taħt ir-rekwiżiti tal-UE, li jindika nuqqasijiet persistenti fil-ġestjoni tal-ilma u tal-iskart. Il-qafas nazzjonali ta' adattament jipprovdi bażi għall-azzjoni, iżda l-implimentazzjoni tiegħu għadha mhix uniformi minħabba governanza klimatika frammentata u dgħufijiet istituzzjonali usa', inkluż in-nuqqas ta' valutazzjonijiet obbligatorji tar-riskju klimatiku. Azzjonijiet ulterjuri, inklużi xi wħud appoġġati mill-politika ta' koeżjoni, għandhom l-għan li jtejbu l-infrastruttura tal-ilma u tal-iskart u jsaħħu r-reżiljenza għall-klima. Madankollu, l-investiment għadu taħt il-medji tal-UE, filwaqt li l-adozzjoni ta' soluzzjonijiet ibbażati fuq in-natura u l-kopertura tal-assigurazzjoni kontra r-riskji relatati mal-klima għadhom limitati, u dan jillimita l-użu sostenibbli tar-riżorsi u r-reżiljenza ġenerali, inkluż dik tal-ekosistemi tal-baħar.

(33) Fil-kuntest tar-rwol kruċjali tal-kapital uman fit-tisħiħ tal-kompetittività u l-awtonomija strateġika tal-Unjoni, fl-2026 il-Kunsill irrakkomanda li l-Istati Membri jieħdu azzjoni biex jindirizzaw b'mod urġenti l-isfidi strutturali relatati mal-kapital uman fil-qasam tal-ħiliet, l-edukazzjoni u t-taħriġ, li jfixklu l-kompetittività. Ir-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż tal-2026 indirizzati lill-Bulgarija jistgħu jikkontribwixxu għall-implimentazzjoni tar-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill dwar il-kapital uman fl-Unjoni.

(34) Il-prestazzjoni dgħajfa tal-Bulgarija fil-ħiliet bażiċi tiżvela sfidi strutturali li jillimitaw l-iżvilupp tal-kapital uman u l-kompetittività. Madwar nofs iż-żgħażagħ Bulgari ta' 15-il sena ma jilħqux il-proficjenza minima fil-ħiliet bażiċi, li hija madwar id-doppju tal-medja tal-UE. Il-prestazzjoni insuffiċjenti hija marbuta mal-isfidi fil-kurrikuli tal-iskejjel u l-kwalità tat-tagħlim. Hemm użu insuffiċjenti ta' approċċi bażati fuq il-kompetenzi u ċċentrati fuq l-istudent, b'konċentrazzjoni żgħira wisq fuq l-iżvilupp ta' ħiliet bażiċi u fuq il-kompetenzi STEM. Il-parteċipazzjoni fl-edukazzjoni u l-kura bikrija tat-tfal għadha baxxa u mhux uniformi fir-reġjuni, u dan jillimita t-tagħlim bikri u jikkontribwixxi għal inugwaljanzi. Dawk affettwati b'mod partikolari huma gruppi żvantaġġati, inklużi t-tfal Rom. Minkejja l-isforzi li saru dan l-aħħar, l-edukazzjoni għolja tal-Bulgarija għadha qed tiffaċċa sfidi konsiderevoli fl-iżvilupp ta' talent b'livell għoli ta' ħiliet, partikolarment fl-iSTEM, b'implikazzjonijiet għall-produttività u l-innovazzjoni. Minkejja l-isforzi li saru dan l-aħħar, il-kwalità tat-tagħlim għadha tbati minn nuqqas ta' għalliema, speċjalment fl-iSTEM, opportunitajiet ta' żvilupp professjonali insuffiċjenti u mhux immirati kif ukoll rabta dgħajfa bejn il-prestazzjoni u l-paga.

(35) Is-suq tax-xogħol tal-Bulgarija baqa' strett fl-2025, bir-rata ta' impjieg tiżdied għal 77 %, kemxejn ogħla mill-medja tal-UE. Fl-istess ħin, l-impjiegi globali naqsu għat-tielet sena konsekuttiva, f'konformità ma' xejriet demografiċi usa', filwaqt li l-qgħad baqa' f'livell storikament baxx ta' 3,5 %. In-nuqqas ta' ħaddiema kompla minkejja xi sinjali ta' domanda aktar dgħajfa, u l-impjegaturi għadhom jirrapportaw ħtieġa għal aktar minn 230 000 ħaddiem addizzjonali. Għad hemm disparitajiet reġjonali sinifikanti, b'differenzi fl-impjiegi bejn ir-reġjuni bl-aħjar u bl-agħar prestazzjoni li jilħqu aktar minn 10 punti perċentwali. Is-sehem taż-żgħażagħ barra mill-edukazzjoni, li ma jaħdmux jew li ma jitħarrġux (NEET) baqa' għoli meta mqabbel mal-medja tal-UE, speċjalment fost dawk b'diżabilità u r-Rom. L-eżiti tas-suq tax-xogħol baqgħu wkoll mhux uniformi għall-gruppi vulnerabbli: id-differenza fl-impjiegi għall-persuni b'diżabbiltà kienet għadha wiesgħa, u minkejja progress notevoli f'dawn l-aħħar snin, l-impjiegi tar-Rom komplew isegwu l-medja nazzjonali, filwaqt li r-rati ta' NEET fost iż-żgħażagħ Rom baqgħu għoljin sa 46 %.

(36) In-nuqqas ta' ħiliet ikompli jfixkel il-kompetittività. Għalkemm is-sehem ta' persuni b'mill-inqas ħiliet diġitali bażiċi żdied fl-2025, dan baqa' ferm taħt il-medja tal-UE, u llimita l-prestazzjoni tas-suq tax-xogħol u l-aċċess għas-servizzi online filwaqt li rriskja distakki soċjali u reġjonali usa'. Is-sehem tal-ispeċjalisti tal-ICT huwa kemxejn inqas mill-medja tal-UE, u l-adozzjoni tal-IA min-negozji kienet għadha modesta. Minkejja l-introduzzjoni kontinwa tar-riformi tal-VET u l-parteċipazzjoni relattivament għolja fil-VET sekondarji tat-tieni livell, l-ispariġġi persistenti fil-ħiliet għadhom ta' piż fuq l-eżiti, peress li r-rata ta' impjieg tal-gradwati tal-VET għadha taħt il-medja tal-UE u mhijiex allinjata biżżejjed mad-domanda tas-suq tax-xogħol. Il-Bulgarija għadha lura b'mod sinifikanti meta mqabbla mal-medja tal-UE fir-rata ta' parteċipazzjoni fl-apprendiment għall-adulti, inkluż fost l-adulti impjegati. L-indirizzar ta' dawn l-isfidi jikkontribwixxi wkoll għat-titjib tal-kwalità tal-impjiegi.

(37) Il-Bulgarija għadha qed tiffaċċa sfidi strutturali relatati mat-tnaqqis tal-faqar, l-inugwaljanza u l-protezzjoni soċjali. Is-sistema ta' protezzjoni soċjali ssaħħet permezz ta' riforma tal-iskema ta' introjtu minimu, ikkomplementata minn tkabbir fil-pagi, li appoġġat l-introjtu tal-unitajiet domestiċi u saħħet il-bażi ta' finanzjament tal-assigurazzjoni soċjali. L-impatt dejjiemi tar-riforma fuq l-adegwatezza u l-kopertura għad irid jiġi evalwat. Is-sehem ta' persuni f'riskju ta' faqar naqas iżda għadu għoli, b'mod partikolari għall-gruppi vulnerabbli, u dan jindika effett limitat tat-trasferimenti soċjali fuq it-tnaqqis tal-faqar. Ir-rata tal-faqar fost dawk li jaħdmu naqset iżda għadha l-ogħla fl-UE. Ir-rata tar-riskju tal-faqar u tal-esklużjoni soċjali (AROPE) għar-Rom u għall-persuni b'diżabilità kienet partikolarment għolja, b'78,3 % u 43,8 % rispettivament, u r-rata tal-AROPE għat-tfal għadha ferm ogħla mill-medja tal-UE. L-aċċessibbiltà, l-affordabbiltà u l-kwalità tas-servizzi soċjali qed jitjiebu, bis-saħħa ta' riformi mmirati relatati mal-kwalità u l-immappjar tas-servizzi soċjali, li juru progress fil-bidla minn kura istituzzjonalizzata għal kura komunitarja u fid-dar. Madankollu, il-ħtiġijiet tas-servizzi soċjali, b'mod partikolari għall-kura fit-tul, għadhom għoljin u għad hemm sfidi. Is-soċjetà li qed tixjieħ malajr tkompli tkun ta' piż fuq iż-żieda fid-domanda għall-kura tal-anzjani u n-nuqqas ta' persunal[17].

[17] SWD(2026) 122 – Analiżi tat-tieni stadju tal-pajjiżi dwar il-konverġenza soċjali f'konformità mal-Qafas ta' Konverġenza Soċjali (SCF), 2026.

(38) Il-Bulgarija għadha qed tiffaċċa ostakli kbar għall-aċċess għall-kura tas-saħħa, b'impatt negattiv fuq l-istennija tal-għomor u r-rati ta' mortalità li tista' tiġi evitata u ttrattata. Is-sistema tas-saħħa għadha ċċentrata ħafna fuq l-isptarijiet, b'sehem baxx ħafna ta' nfiq iddedikat għall-kura outpatient, il-kura primarja u l-prevenzjoni tal-mard minkejja l-għadd kbir ta' sodod fl-isptarijiet, ir-rati għoljin ta' rilaxx mill-isptarijiet u l-okkupanza komparattivament baxxa u t-tul medju tas-soġġorn. Il-mudell ta' pagament jinċentiva trattament standardizzat fl-isptar aktar milli kura mfassla apposta għall-ħtiġijiet individwali. Fl-istess ħin, l-aċċess huwa ristrett aktar minn nuqqasijiet u distribuzzjoni mhux uniformi tal-professjonisti tas-saħħa, speċjalment l-infermiera, fl-isfond ta' forza tax-xogħol li qed tixjieħ. Ħlas għoli mill-but jibqgħu wkoll ostaklu sinifikanti għall-aċċess, bil-Bulgarija tirreġistra l-ogħla sehem ta' tali pagamenti fin-nefqa totali fuq il-kura tas-saħħa fl-UE, flimkien ma' sehem għoli ta' nfiq privat fuq il-kura outpatient. L-aċċess għall-kura tas-saħħa huwa mfixkel aktar mill-adozzjoni bil-mod u mhux uniformi tas-servizzi tas-saħħa elettronika fost il-pazjenti u l-professjonisti tas-saħħa.

(39) Fid-dawl tar-rabtiet mill-qrib bejn l-ekonomiji tal-Istati Membri taż-żona tal-euro u l-kontribut kollettiv tagħhom għall-funzjonament tal-unjoni ekonomika u monetarja, fl-2026 il-Kunsill irrakkomanda li l-Istati Membri taż-żona tal-euro jieħdu azzjoni, fosthom permezz tal-pjanijiet għall-irkupru u r-reżiljenza tagħhom, biex jimplimentaw ir-Rakkomandazzjoni tal-2026 dwar il-politika ekonomika taż-żona tal-euro. Għall-Bulgarija, ir-rakkomandazzjoni (1) tgħin fl-implimentazzjoni tal-ewwel, it-tieni u t-tielet rakkomandazzjoni dwar iż-żona tal-euro, ir-rakkomandazzjoni (2) tgħin fl-implimentazzjoni tar-raba' rakkomandazzjoni dwar iż-żona tal-euro, ir-rakkomandazzjoni (3) tgħin fl-implimentazzjoni tas-seba' u d-disa' rakkomandazzjoni dwar iż-żona tal-euro, ir-rakkomandazzjoni (4) tgħin fl-implimentazzjoni tas-seba' rakkomandazzjoni dwar iż-żona tal-euro u r-rakkomandazzjoni (5) tgħin fl-implimentazzjoni tal-ħames rakkomandazzjoni dwar iż-żona tal-euro.

B'DAN JIRRAKKOMANDA li l-Bulgarija tieħu azzjoni fl-2026 u l-2027 biex:

1. Taderixxi mar-rati massimi ta' tkabbir tan-nefqa netta rrakkomandati mill-Kunsill fi [data], bil-ħsieb li ttemm is-sitwazzjoni ta' defiċit eċċessiv filwaqt li tuża l-flessibbiltà tal-klawżola liberatorja nazzjonali attivata mill-Kunsill. Issaħħaħ l-infiq u l-prontezza ġenerali fid-difiża u s-sigurtà, filwaqt li tiżgura s-sostenibbiltà tad-dejn u l-effiċjenza fl-infiq, kif ukoll l-adattament gradwali tal-baġit biex issostni nfiq strutturalment ogħla fid-difiża. Tiżgura li l-miżuri li jittieħdu biex jittaffa l-impatt taż-żieda fil-prezzijiet tal-enerġija jkunu temporanji, immirati lejn il-protezzjoni tal-unitajiet domestiċi vulnerabbli jew lejn l-indirizzar tal-ħtiġijiet tad-ditti intensivi fl-enerġija, jippreservaw l-inċentivi għall-iffrankar tal-enerġija u jiżguraw li l-kost fiskali tagħhom ikun kompatibbli mal-impenji skont il-qafas fiskali tal-UE. Tieħu miżuri biex tindirizza l-ekonomija sewda, inkluż billi tnaqqas l-inċentivi għan-nuqqas ta' rapportar u l-ommissjoni tal-introjtu, u ttejjeb il-ġustizzja u l-kapaċità ta' ġenerazzjoni ta' introjtu tas-sistema tat-taxxa. Issaħħaħ il-ġbir tat-taxxa, inkluż billi ttejjeb l-irkupru tal-arretrati, tappoġġa l-konformità mar-regoli tat-taxxa u twessa' l-bażi tad-dħul.

2. Tiżgura l-kontinwità tar-riformi u l-investimenti implimentati fil-qafas tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza. Iżżid l-isforzi biex timplimentata l-programmi tal-politika ta' koeżjoni, filwaqt li tibni, fejn xieraq, fuq ir-riallokazzjoni tal-prijoritajiet strateġiċi u tal-flessibbiltajiet maqbula fil-kuntest tar-rieżami ta' nofs it-terminu tal-qafas tal-politika ta' koeżjoni. Tindirizza l-isfidi soċjoekonomiċi, tas-sigurtà u tal-preparatezza ċivili uniċi li jaffettwaw lir-reġjuni fil-fruntiera esterna tal-Lvant tal-UE, inkluż il-ħtieġa li jsir investiment f'infrastruttura b'użu doppju.

3. Ittejjeb il-funzjonament tal-amministrazzjoni pubblika, speċjalment fil-livell sottonazzjonali, billi tissimplifika r-regolamentazzjoni u ttejjeb l-għodod regolatorji; tissimplifika u tiddiġitalizza l-flussi tax-xogħol u tas-servizzi, iżżid fl-interoperabbiltà fil-livelli kollha tal-gvern; u tiżviluppa aktar is-sett ta' ħiliet tal-impjegati taċ-ċivil. Ittejjeb l-effettività tal-miżuri kontra l-korruzzjoni, b'mod partikolari f'każijiet ta' korruzzjoni ta' livell għoli, inkluż billi ssaħħaħ l-indipendenza u l-funzjonament effettiv tal-Kunsill Superjuri tal-Maġistratura. Ittejjeb il-kwalità u l-effettività tal-proċeduri tal-akkwist pubbliku u ssaħħaħ l-indipendenza u l-funzjonament tar-regolaturi. Iżżid l-impatt u l-effettività tal-investiment pubbliku fir-R&Ż.

4. Tkompli tiddekarbonizza s-sistema tal-elettriku u tnaqqas id-dipendenza fuq il-ġenerazzjoni bbażata fuq il-fjuwils fossili, inkluż billi tippromwovi l-introduzzjoni tal-ġenerazzjoni tal-enerġija mir-riħ, tippermetti l-flessibilizzazzjoni tal-provvista u d-domanda, ittejjeb l-infrastruttura tal-grilja tal-elettriku fil-livell tad-distribuzzjoni u tirriforma l-governanza korporattiva tal-kumpaniji tal-istat fis-settur tal-enerġija biex ittejjeb it-trasparenza. Tippromwovi l-modernizzazzjoni tas-sistemi tat-tisħin distrettwali bl-eliminazzjoni gradwali tas-sussidji għall-fjuwils fossili. Tindirizza l-faqar enerġetiku permezz ta' miżuri mmirati. Tħeġġeġ id-dekarbonizzazzjoni tal-industrija. Tippromwovi l-introduzzjoni u l-adozzjoni tat-trasport urban, pubbliku u ferrovjarju nadif, inkluż billi taċċellera l-investimenti fl-iżvilupp tal-infrastruttura meħtieġa u l-konnettività fir-Reġjun tat-Tramuntana. Ittejjeb ir-reżiljenza għall-klima u għall-ilma u l-ġestjoni tal-iskart.

5. Issaħħaħ it-tagħlim ibbażat fuq il-kompetenzi. Tkompli ttejjeb il-kwalità tat-tagħlim b'taħriġ tal-għalliema bbażat fuq il-ħtiġijiet. Ittejjeb il-kwalità, ir-rilevanza għas-suq tax-xogħol u l-inklużività tal-edukazzjoni u t-taħriġ. Iżżid l-impjieg ta' gruppi sottorappreżentati. Issaħħaħ l-akkwist tal-ħiliet, inkluż it-tagħlim għall-adulti, biex tingħata spinta lill-kompetittività. Tindirizza l-inklużjoni soċjali billi ttejjeb l-aċċess għal servizzi għall-impjieg u soċjali integrati aħjar, u għal kura fit-tul ibbażata fil-komunità, u appoġġ ta' introjtu minimu iktar effettiv. Issaħħaħ l-effettività u l-aċċessibbiltà tas-sistema tas-saħħa, inkluż billi talloka mill-ġdid ir-riżorsi minn kura fl-isptar lejn kura outpatient, tnaqqas il-ħlas mill-but u tindirizza n-nuqqasijiet u d-distribuzzjoni mhux uniformi tal-professjonisti tas-saħħa fil-pajjiż kollu.

Magħmul fi Brussell,

Għall-Kunsill
Il-President